

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

tagerne et ufuldstændigt værn, fordi disse regler kun kan anvendes overfor de meget grove tilfælde af misbrug, og kun hvor sådanne er begået ved kontraktens indgåelse. Hvis en opfindelse således skulle vise sig at have en større værdi, end det overhovedet var muligt at se, da der blev truffet aftale om vederlaget for arbejdet til den pågældende, vil aftalelovens regler ikke kunne bringes til anvendelse, og det i dansk ret anerkendte princip om, at en aftale i visse tilfælde kan hæves på grund af bristede forudsætninger, vil kun kunne anvendes, hvor der måtte foreligge et meget væsentligt misforhold mellem opfindelsens værdi og den betaling, der er aftalt. Retspraksis er også på dette punkt så sparsom, at den ikke giver støtte for fastlæggelse af almindelige retningslinier.

Under hensyn til denne usikre retstilstand på dette område har kommissionen nøje overvejet, om man bør søge gennemført en lovgivning om retten til de af arbejdstagere gjorte opfindelser, således som det er sket ikke blot — som jeg tidligere har nævnt — i Finland og Sverige, men også i en række andre lande; jeg henviser herom til kommissionens betænkning.

Til støtte for en sådan lovgivning anfører kommissionen — og ministeriet har kunnet tiltræde dette —, at den gældende retstilstand, hvorefter det i princippet står parterne frit at træffe de aftaler, de ønsker, ikke kan anses for tilfredsstillende eller betryggende for arbejdstageren, der normalt vil være den svagere part under forhandlingerne om en arbejdskontrakts indhold, og de gældende retsregler giver som nævnt kun arbejdstageren en ufuldkommen beskyttelse. Hertil kommer, at den eksisterende retstilling i de tilfælde, hvor der ikke er truffet aftaler om retten til arbejdstageres opfindelser, er usikker, så at domstolene ofte vil savne faste holdepunkter ved afgørelsen af disse vanskelige spørgsmål. Iøvrigt må det foreliggende lovforslag ses ikke alene som en beskyttelseslov for arbejdstagerne. Flere af bestemmelserne tjener også til beskyttelse af arbejdsgebernes interesser. Forslaget søger at tilvejebringe en for begge parter rimelig ordning. Indenfor kommissionen har man lagt megen vægt på den betragtning, at en lov, der fastslår arbejdstageres ret til godtgørelse for deres til arbejdsgeberne overgæede opfindelser, må antages at ville blive et incitament for arbejdstagerne til at gøre opfindelser og altså tjene samme formål som patentloven, nemlig at opmuntre til nye opfindelser til gavn for industrien og derigenem for hele samfundet.

De her anførte betragtninger har forekommet kommissionen så tungtvejende, at den har afgivet enstemmig indstilling til handelsministeriet om, at der søges gennemført en lov i overensstemmelse med det i kommissionsbetænkningen optrykte udkast, der fuldstændig svarer til det nu fremsatte lovforslag.

Til enkelte af forslaget bestemmelser skal jeg knytte nogle få bemærkninger.

Fra lovens område er ifølge § 1 undtaget lærere ved universiteter og andre højere læreanstalter, der ikke i denne deres egenkab skal anses for arbejdstagere i lovens forstand. Denne undtagelse er gjort efter ønske fra videnskabelig side, idet man indenfor videnskabelige kredse af hensyn til forskningens frihed har anset det for meget betænkeligt, hvis de pågældende lærere blev inddraget under lovens bestemmelser. Videnskabsmændene bør stå helt frit, og man har ment, at det vil være af betydning, at det bliver slået fast også i nærværende lov, at videnskabsmandens opfinderevne ikke er undergivet bånd af nogen art. I den svenske lov findes en tilsvarende bestemmelse. Undtagelsen angår kun lærere ved højere læreanstalter. Man har ikke anset det for nødvendigt at lade bestemmelsen omfatte enhver undervisningsvirksomhed eller skoleform, idet hensyn til den videnskabelige forskningsfrihed i relation til undervisningsvæsenet formentlig kun har praktisk betydning for de højere læreanstalter. Lærerne ved værnens skoler er derimod ikke undtaget fra lovens bestemmelser, idet forsvarsministeriet overfor handelsministeriet har udtalt, at man ikke nærer ønske om, at der i loven optages særbestemmelser om militærpersoners ret til de af dem i tilknytning til deres tjeneste gjorte opfindelser.

§ 4 omhandler de såkaldte bedriftsopfindelser, d. v. s. opfindelser, der er blevet til ved samarbejde mellem flere indenfor en virksomhed på en sådan måde, at det ikke er muligt at angive bestemte personer som opfindere. Efter gældende dansk patentpraksis er der, forsåvidt angår disse opfindelser, adgang til i patentansøgningen at angive den pågældende virksomhed som opfinder. Man har ganske vist i teorien hævdet, at en opfindelse kun kan gøres af bestemte fysiske personer, men gennemførelsen i praksis af denne teoretisk set måske rigtige betragtning vil støde på store vanskeligheder. Det må fra et administrativt synspunkt anses for et tilbageskridt, hvis man ved bedriftsopfindelser ville gå over til at forlange en bestemt person angivet som opfinder i patentansøgningen. I forslaget bestemmes det der-